

2014, anul recordurilor de tranzactionare si dezvoltarii/implementarii a noi mecanisme: PI cu corelare continuă, PCBCV, PC-OTC si PZU cu respectarea mecanismului de cuplare prin pret a pietelor***Pietele pe termen scurt - Piata pentru Ziua Urmatoare (PZU) si Piata Intrazilnica (PI)***

PZU a raspuns si in acest an oportunitatilor si necesitatilor de echilibrare a obligatiilor participantilor cu o zi inainte de ziua de livrare, intr-un context caracterizat de mentinerea consumului la un nivel similar anului 2013 si de o crestere a productiei de energie fata de anul anterior. Un numar record absolut de 171 participanti au activat pe platforma PZU in ultima luna a anului 2014, contribuind la stabilirea unei medii lunare record absolut de tranzactionare de 2.987 MWh/h si la consolidarea mediei anuale a volumului tranzactionat orar, plasata pentru prima data peste pragul de 2.000 MWh/h.

Datele istorice anuale indica o crestere a volumului tranzactionat pe acest orizont de timp de la 1,7 TWh in 2005, la 21,5 TWh in 2014, respectiv in valori medii orare 388,927 MWh/h in 2005, la 2.453,632 MWh/h in 2014, in procente din consumul intern de energie electrica aceasta ultima valoare reprezentand 41,31%. Fata de anul 2013, cantitatea de 21,5 TWh tranzactionata pe PZU a crescut cu 5,2 TWh (31,51%).

La nivelul intregului an 2014 numarul participantilor care au transmis cel putin o oferta a fost de 221, reprezentand o rata de interes care depaseste 91,32% daca ne raportam la cele 242 companii inregistrate la piata la sfarsitul lunii decembrie 2014. Toti cei 221 participanti au stabilit tranzactii, cantitatile orare variind intr-o marja intre 1.248 MWh/h si 4.112 MWh/h, aceasta din urma valoare, pentru prima oara peste pragul de 4.000 MWh/h, reprezentand un maxim absolut pentru orizontul de timp 2005-2014. Stabilite in toate intervalele fara exceptie, tranzactiile orare s-au ridicat la 2.000 MWh/h in 83% din cazuri, in timp ce volumul tranzactiilor a fost mai mic de 1.500 MWh/h (echivalentul a 25% din consumul mediu orar anual) in doar 52 din cele 8.761 de intervale orare in care s-a tranzactionat in anul 2014.

Trecerea la functionarea in regim cuplat PZU s-a facut lin, performanta acestei pieti nefiind influentata de aplicarea in procesul de ofertare si tranzactionare, incepand cu data de 19 noiembrie 2014, a noilor reguli de tranzactionare pe Piata pentru ziua urmatoare. Odata cu functionarea in regim cuplat, preturile din cele patru pieti pentru ziua urmatoare (Republica Ceha, Slovacia, Ungaria si Romania) au fost egale in proportie de 28%, reprezentand un numar de 283 intervale orare din cele 1.008 in care piata a functionat cuplat in anul 2014.

Pretul anual mediu ponderat stabilit pe PZU a fost de 158,93 lei/MWh (35,76 EUR/MWh), in timp ce pretul anual mediu aritmetic de tranzactionare a fost in 2014 de 154,00 lei/MWh (34,66 EUR/MWh), in scadere fata de valoarea corespunzatoare anului 2013, de 156,20 lei/MWh (35,34 EUR/MWh). Aceeasi tendinta de scadere fata de anul anterior se regaseste in Europa in aproape toate mediile de tranzactionare spot a energiei electrice, de remarcat si pentru acest an dispersia mult mai reduca a preturilor medii anuale stabilite de burse fata de media europeana de 40 EUR/MWh, prin valoarea stabilita pe piata spot administrata, pretul inregistrat de OPCOM fiind cu 13,35% mai mic decat media europeana.

Pe pietele pentru ziua urmatoare cu care PZU administrata de OPCOM functioneaza cuplat incepand cu luna noiembrie 2014 preturile anuale au fost de 40,48 EUR/MWh (HUPX), 33,65 EUR/MWh (OKTE) si 32,97 EUR/MWh (OTE).

Piata Intrazilnica

In luna ianuarie 2014 OPCOM a lansat cu succes Piata Intrazilnica in care tranzactiile cu energie electrica se stabilesc prin corelare continua pana cu doua ore inainte de inceperea livrării. La sfarsitul anului 2014, Piata intrazilnica de energie electrica inregistreaza un numar de doar 97 de participanti dintr-un potential de cel

*Pentru mai multe informatii, vă rugăm să contactați S.C. OPCOM S.A.
Victor Ionescu, Director general, telefon +4 021 3071 450
fax +4 021 3071 400
disponibil de asemenea pe www.opcom.ro*

putin 250 de participanti, din care doar 54, respectiv 55,67% au utilizat aceasta piata proiectata sa faciliteze tranzactionarea variatiilor intrazilnice intre capacitatea disponibila si obligatiile de livrare, contribuind astfel la gestionarea mai buna a potentialelor dezechilibre si mentinerea in echilibru a productiei si consumului. Volumul tranzactionat in anul 2014 (63.811,966 MWh la pretul mediu ponderat de 162,63 lei/MWh, respectiv 36,64 EUR/MWh) ramane insa la valori reduse comparativ cu indicatorul asteptat, in conditiile in care in anul 2014 energia produsa din resurse regenerabile in mixul energetic a crescut fata de anul 2013 cu peste 10%.

Este de asteptat maturizarea potentialilor utilizatori sa contribuie in viitor la utilizarea acestei ultime pietre comerciale care permite ajustarea aproape de timpul real, facilitand evitarea dezechilibrelor si plata penalitatilor pentru abaterile de la programul de functionare. Nu in ultimul rand noi masuri de reglementare ar trebui sa evidentieze si sa sustina caracterul de ultima instanta comerciala a acestei pietre, cresterea numarului utilizatorilor sustinand siguranta in functionare a SEN si diminuarea cheltuielilor cu echilibrarea sistemului, ambele in beneficiul consumatorului final.

Pietele la termen - Piata centralizata a contractelor bilaterale de energie electrica: licitatie publica (PCCB), negociere continua (PCCB-NC) si negociere dubla continua (PC-OTC)

Piata centralizata a contractelor bilaterale de energie electrica - modalitatea de tranzactionare PCCB

Toti cei 458 participanti care si-au manifestat interesul pentru utilizarea produsului in cadrul strategiilor proprii de contractare in anul 2014, reprezentand 78% din cele 588 companii inregistrate la piata la sfarsitul lunii decembrie 2014, au tranzactionat cel putin una dintre cele 1.572 de oferte atribuite, respectiv o cantitate totala de 37,3 TWh fata de 32,8 TWh in anul anterior, rezultat care indica cresterea interesului pentru tranzactionarea la termen a energiei electrice.

Analiza reflecta faptul ca prin tranzactiile stabilite, anul 2014 asigura livrari pentru anul urmator de 23,9 TWh, cantitate care reprezinta o cota de circa 46,25% din consumul intern. Comparativ, la finalul anului 2013 era contractata pentru livrare in anul urmator o cantitate de energie electrica de 20,9 TWh, diferenta pana la circa 33,6 TWh, cantitate livrata in anul 2014 in urma tranzactiilor pe PCCB, reprezentand tranzactii realizate in 2014 pentru livrare in acelasi an. Pretul mediu ponderat la care energia electrica a fost tranzactionata pe PCCB in anul 2014, pentru livrare in 2015, a fost de 169,32 lei/MWh (37,77 EUR/MWh), respectiv 148,68 lei/MWh (33,16 EUR/MWh) pentru livrare in 2016.

Livrările contractate pentru anul 2014 au reprezentat o cota de 64,98% din consum, pretul mediu ponderat fiind de 176,58 lei/MWh (39,73 EUR/MWh).

Piata centralizata a contractelor bilaterale de energie electrica - modalitatea de tranzactionare PCCB-NC

Modalitatea de tranzactionare continua a atras un numar de participanti, initiatori si respondenti in crestere, un numar de 47 participanti manifestandu-si interesul pentru aceasta modalitate de tranzactionare din cele 588 companii inregistrate la sfarsitul anului 2014, in acest an fiind atribuite un numar record de 5.994 contracte standard pentru termene de livrare de o saptamana, o luna un trimestru si un an, profilate pentru banda, pentru orele de varf si gol de sarcina, respectiv o cantitate record absolut de 4.075.245 MWh.

Livrările contractate pentru anul 2014 au insumat 1.612.246 MWh, respectiv o cota de 3,12% din consum, pretul mediu ponderat fiind de 168,67 lei/MWh (37,97 EUR/MWh).

Pentru anul 2015, livrările contractate totalizeaza o valoare record absolut de 2.837.377 MWh, respectiv o cota de 5,49% din consum, pretul mediu ponderat fiind de 174,52 lei/MWh (39,35 EUR/MWh), rezultat care comparat cu pretul stabilit prin modalitatea PCCB, 169,32 lei/MWh (37,77 EUR/MWh), reflecta coerenta semnalului de pret in cele doua pietre de tranzactionare a energiei la termen.

Piata centralizata cu negociere dubla continua a contractelor bilaterale de energie electrica (PC-OTC)

Incepand din luna mai 2014, luna in care a fost incheiata prima tranzactie pe Piata centralizata cu negociere dubla continua a contractelor bilaterale de energie electrica si pana la sfarsitul anului 2014 au fost tranzactionate de catre cei 34 participanti activi pe PC-OTC, reprezentand 63% din cei 54 de participanti

inregistrati la piata la sfarsitul lunii decembrie 2014, o cantitate de energie electrica de 6.223.970 MWh, la un pret mediu ponderat de 171,18 lei/MWh (38,64 EUR/MWh).

Livrarile contractate pentru anul 2014 au insumat 1.351.035 MWh, respectiv o cota de 2,61% din consumul anului 2014, pretul mediu ponderat fiind de 173,47 lei/MWh (39,26 EUR/MWh).

Pentru anul 2015, livrarile contractate totalizeaza 4.872.935 MWh, respectiv o cota de 9,43% din consum, pretul mediu ponderat fiind de 170,54 lei/MWh (38,47 EUR/MWh), rezultat care, de asemenea, comparat cu preturile stabilite pe PCCB (169,32 lei/MWh) si PCCB-NC (174,52 lei/MWh) pentru acelasi an de livrare reconfirma coerenta semnalului de pret pentru vanzarea pe termen mediu si lung a energiei electrice.

Pietele de certificate - Piata Centralizata pentru Certificate Verzi (PCCV), Piata Contractelor Bilaterale de Certificate Verzi (PCBCV) si Platforma de Tranzactionare a Certificatelor de Emisii de gaze cu efect de sera (PTCE)

Piata Centralizata pentru Certificate Verzi

In anul 2014 au fost tranzactionate centralizat, de catre cei 519 participanti activi din cei 728 inregistrati la Piata de certificate verzi sfarsitul lunii decembrie 2014, 2.675.174 certificate verzi, la un pret mediu ponderat de 161,60 lei/certificat verde (36,07 EUR/certificat verde, calculat la cursul de schimb utilizat in stabilirea valorilor de tranzactionare a certificatelor verzi pe piata de certificate verzi pentru anii 2013 si 2014).

Piata Contractelor Bilaterale de Certificate Verzi

Incepand din luna februarie 2014, luna in care a fost incheiata prima tranzactie centralizata pe Piata Contractelor Bilaterale de Certificate Verzi si pana la sfarsitul anului 2014 au fost tranzactionate, de catre cei 467 participanti activi pe PCBCV din cei 728 inregistrati la Piata de certificate verzi sfarsitul lunii decembrie 2014, un numar de 21.805.810 certificate verzi, la un pret mediu ponderat de 134,21 lei/certificat verde (30,06 EUR/certificat verde, calculat la cursul de schimb utilizat in stabilirea valorilor de tranzactionare a certificatelor verzi pe piata de certificate verzi pentru anii 2013 si 2014).

Tranzactiile stabilite in 2014, cumulat pe cele doua pietele, insumeaza un numar de 24.480.984 certificate, reprezentand obligatiile asumate de partenerii de contract pentru termene ajungand pana la 15 ani in functie de clauzele contractuale.

Pentru energia produsa in perioada ianuarie-noiembrie 2014 au fost emise 11.693.080 certificate verzi.

Platforma de Tranzactionare a Certificatelor de Emisii de gaze cu efect de sera

Din totalul celor 12 companii inregistrate la sfarsitul anului 2014 pe Platforma de tranzactionare a certificatelor de emisii de gaze cu efect de sera, niciun participant nu a fost activ, nefiind stabilite tranzactii cu certificate de mediu pe aceasta platforma in 2014.

Pietele de gaze - Piata Centralizata de Gaze Naturale in cadrul careia contractele sunt atribuite printr-un proces combinat de licitatii si negociere (PCGN-LN)

Piata Centralizata de Gaze Naturale

La sfarsitul anului 2014 numarul participantilor inscrisi la aceasta piata era de 15, 5 dintre acestia manifestandu-si interesul de a participa activ pe aceasta piata. Sesiunile de tranzactionare s-au finalizat fara atribuirea de contracte, fiind insa de asteptat ca anul 2015, prin coerenta masurilor de reglementare adoptate, sa sprijine concret procesul de tranzactionare transparenta pe piata centralizata de gaze naturale.

Decontarea

Valoarea energiei electrice tranzactionate pe Piata pentru ziua urmatoare s-a ridicat la 3.416,4 mil. lei (768,6 mil.Euro), iar platile efectuate in doua zile bancare au insumat 3.224,7 mil. lei (725,5 mil. Euro), diferenta de 191,7 mil. lei (43,1 mil. Euro) reprezentand valoarea obligatiilor de plata ale participantilor la PZU fata de OPCOM SA care s-au stins fie prin emiterea de Ordine de compensare, fie prin emiterea de Ordine de plata.

Valoarea energiei electrice tranzactionate pe Piata Intrazilnica s-a ridicat la 10,4 mil. lei (2,3 mil.Euro), iar platile efectuate in doua zile bancare au insumat 9,6 mil. lei (2,2 mil. Euro), diferenta de 0,8 mil. lei (0,1 mil. Euro) reprezentand valoarea obligatiilor de plata ale Participantilor la PI fata de OPCOM SA care s-au stins fie prin emiterea de Ordine de compensare, fie prin emiterea de Ordine de plata.

Pe langa indeplinirea responsabilitatilor ce decurg din rolul de contraparte asumat de OPCOM in procesul de tranzactionare spot a energiei electrice, activitatea de decontare a presupus si in 2014 indeplinirea responsabilitatilor rezultate din procesul de stabilire a cantitatilor, respectiv a drepturilor de incasare/obligatiilor de plata pentru:

- tranzactiile pe piata centralizata de certificate verzi in valoare de 432,32 mil. lei (96,50 mil. EUR), corespunzator certificatelor verzi tranzactionate in 2014;
- tranzactiile in piata de echilibrare administrata de C.N.T.E.E.Transelectrica S.A., in valoare de 608,3 mil. lei corespunzator energiei de echilibrare pentru crestere de putere si respectiv 52,2 mil. lei corespunzator energiei de echilibrare pentru reducere de putere (in perioada ianuarie-noiembrie 2014);
- dezechilibrele partilor responsabile cu echilibrarea in valoare de 42,3 mil. lei corespunzator dezechilibrelor pozitive si respectiv 588,8 mil. lei corespunzator dezechilibrelor negative (in perioada ianuarie-noiembrie 2014), precum si decontarea dezechilibrelor de la notificare ale unitatilor dispecerizabile, in valoare de 0,2 mil. lei (in perioada ianuarie-noiembrie 2014).

Au fost de asemenea determinate si redistribuite, lunar, valorile costurilor/veniturilor suplimentare provenite din echilibrarea sistemului, valori care au totalizat costuri suplimentare de 20,1 mil. lei, respectiv venituri suplimentare de 10,9 mil. lei (in perioada ianuarie-noiembrie 2014).

Cantitatile contractate pentru livrare in 2014 pe pietele de energie electrica administrate de OPCOM totalizeaza o cantitate de energie electrica de peste 58 TWh, rezultat care reprezinta expresia tranzactionarii centralizate si transparente a energiei electrice in Romania, cu efecte benefice asupra pietei si indicatorilor care caracterizeaza functionarea acesteia: volume tranzactionate, participare, grad de concentrare si nivel al preturilor angro pentru energia electrica.

Suplimentar tranzactiilor cu energie electrica, peste 24 de milioane de certificate verzi au fost contractate centralizat in anul 2014 pe platformele administrate de OPCOM.

Acest bilant al functionarii pietelor de energie si certificate administrate de OPCOM trebuie privit in contextul schimbarilor majore care au marcat organizarea si administrarea pietelor in anul 2014. Prezentam in continuare retrospectiva cronologica a proiectelor implementate:

- ***Piata intrazilnica: lansata in luna iulie 2011, intr-o prima etapa de implementare ca mecanism prin care tranzactiile au fost stabilite in cadrul unei sesiuni unice, de ajustare a portofoliilor imediat dupa momentul inchiderii pietei pentru ziua urmatoare, Piata intrazilnica a fost dezvoltata pentru a permite tranzactionarea energiei prin corelare continua, pana cu doua ore inainte de inceperea livrarii. Aceasta schimbare majora care s-a produs in luna ianuarie 2014 este in linie cu implementarile europene in contextul necesitatii integrarii unor volume tot mai mari de energie electrica din surse regenerabile in sistemele electroenergetice, cu mentinerea sigurantei in functionare a acestora.***
- ***Piata contractelor bilaterale de certificate verzi: incepand cu data de 16.01.2014, producatorii de energie electrica din surse regenerabile de energie si operatorii economici cu obligatii de achizitie de certificate verzi au avut la dispozitie aceasta noua modalitate de tranzactionare in mod transparent, centralizat si nediscriminatoriu a certificatelor verzi.***

- **Piata centralizata cu negociere dubla continua a contractelor bilaterale de energie electrica: lansata in functionare comerciala incepand cu data de 03.03.2014, PC-OTC a oferit participantilor posibilitatea tranzactionarii prin negociere dubla continua a 21 de produse standard pentru livrarea energiei electrice in banda, in orele de varf sau orele de gol de sarcina, pentru perioade de livrare de o zi, un week-end, o saptamana, o luna, un trimestru, un semestru și un an. Tranzacțiile stabilite pe aceasta piața sunt incheiate astazi exclusiv in baza contractului standard EFET, prin considerarea eligibilitatii contrapartilor.**
- **Piata pentru ziua urmatoare cu respectarea mecanismului de cuplare prin pret a pietelor: lansata in mecanism de functionare cuplata cu pietele pentru ziua urmatoare din Republica Ceha, Slovacia si Ungaria incepand cu luna noiembrie 2014, PZU administrata de OPCOM faciliteaza participantilor obtinerea beneficiilor asociate acestui obiectiv strategic european: cresterea eficientei prin posibilitatea de a tranzactiona simultan capacitatea transfrontaliera si energia, cresterea lichiditatii cu efecte benefice asupra pretului in sensul atenuarii volatilitatii acestuia, reducerea concentrarii intr-o piata extinsa in care oportunitatile de tranzactionare cresc, utilizarea mai eficienta a capacitatilor de interconexiune.**
- **Nu in ultimul rand, retrospectiva include un important proiect a carui dezvoltare s-a finalizat la sfarsitul anului 2013, permitand aplicarea de catre OPCOM, incepand cu 1 ianuarie 2014, a tarifelor reglementate - componenta de administrare a pietelor centralizate și componenta de realizare a tranzactiilor pe pietele centralizate, pentru participantii inscrisi la pietele administrate.**

Acestor proiecte importante puse in functiune in anul 2014 li se alatura eforturile de implementare la nivelul procedurilor operationale si din punct de vedere informatic, precum si la nivelul cadrului contractual aferent fiecarei modalitati de tranzactionare, a reglementarilor stabilite de Autoritatea Competenta si a caror aplicare s-a produs cu prima zi a anului sau urmeaza sa se produca in decursul primului trimestru al acestui an:

- **Implementarea a noi mecanisme de tranzactionare pe baza reglementarilor emise de Autoritatea competenta (Ordinul 78/2014) cu privire la modalitatile de incheiere a contractelor bilaterale de energie electrica prin licitatie extinsa (PCCB-LE), negociere continua (PCCB-NC) si prin contracte de procesare (PCCB-PC).**
- **Implementarea Pietei centralizate pentru serviciul universal (PCSU) pe baza reglementarilor emise de Autoritatea competenta (Ordinul 65/2014), mecanism care va permite achizitia transparenta si concurentiala a energiei electrice de pe piata angro de catre furnizorii de ultima instanta, pentru acoperirea consumului de energie electrica facturat la tarif CPC (componenta de piata concurentiala) al clientilor finali deserviti in regim de serviciu universal.**